

CYFARFOD	Y CYNGOR LLAWN
DYDDIAD	2il o Fai 2013
TEITL YR ADRODDIAD	CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR
PWRPAS	Adolygiad blynyddol o Gydbwysedd Gwleidyddol y Cyngor
ARGYMHELLIAD	Dyrannu Seddau ar Bwyllgorau'r Cyngor
AWDUR	Geraint George, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd

1. CYFLWYNIAD

1.1 Yn dilyn etholiadau 2012/13, gyda'r etholiad olaf wedi ei gynnal ar 14 Mehefin, 2012 mae cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor fel a ganlyn:-

Plaid Cymru 37
Annibynnol 18
Llais Gwynedd 14
Llafur 4
Democratiaid Rhyddfrydol 2
Cyfanswm 75

2. DYRANIAD Y SEDDAU AR BWYLLGORAU

2.1 I atgoffa'r aelodau, nodir yma'r pedair prif reol yn Neddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 ynglŷn â dyrannu seddau:-

- (a) Ni chaiff pob sedd ar bwyllgor ei dyrannu i'r un grŵp gwleidyddol;
- (b) Rhaid dyrannu mwyafrif y seddau ar bwyllgor i grŵp gwleidyddol os yw nifer y personau sy'n perthyn i'r grŵp yn fwyafrif o aelodau'r Cyngor;
- (c) Yn amodol ar baragraffau (a) a (b) uchod, bydd nifer y seddau ar y pwyllgorau cyffredin a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un fath â'r nifer o'r holl seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor;
- (ch) Yn amodol ar (a),(b) ac (c) uchod, bydd nifer y seddau ar bwyllgor a ddyrennir i bob grŵp gwleidyddol yr un gyfran o'r seddau ar y pwyllgor â'r nifer o seddau sydd gan aelodau'r grŵp hwnnw ar y Cyngor.

2.2 Er mwyn sicrhau y glynir wrth y rheolau hyn, mae'r Cyngor wedi bod yn ymdrin â phwyllgorau mewn blociau gwahanol yn y gorffennol. Mae hyn yn ei wneud yn haws i sicrhau y glynir wrth reol (c) ym mharagraff 2.1 uchod hefyd.

2.3 Gofynnwyd i Grŵp Busnes y Cyngor gyfarfod i drafod y mater er cyflwyno argymhelliad i'r Cyngor Llawn a chyfarfu'r Grŵp Busnes ar 24ain Ebrill 2013.

2.4 Ni fu newid yn y cydbwysedd gwleidyddol yng Nghyngor Gwynedd ers yr etholiad olaf ar 14 Mehefin, 2012, ac felly argymhellwyd gan y Grwp Busnes ein bod yn cadw at y dyranniad cyfredol fel ag a fu yn 2012/13

(gweler **Atodiad A**)

3. CADEIRYDDIAETHAU AC IS-GADEIRYDDIAETHAU

3.1 Er mwyn ymateb i ofynion y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 o ran dyrannu'r cadeiryddiaethau ac is-gadeiryddiaethau rhennir y pwyllgorau i flociau ar wahân.

3.2 Yn unol â gofynion adrannau 66 - 75 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 ("y Mesur") mae yn ofynnol dyrannu cadeiryddiaethau'r pwyllgorau craffu er mwyn sicrhau, cyn belled ag y bo modd, fod cydbwysedd gwleidyddol yn cael ei adlewyrchu yn y cadeiryddiaethau hynny a bod y grwpiau nad ydynt yn cael eu cynrychioli ar y weithrediaeth yn cael cyfran deg o'r cadeiryddiaethau.

Yr unig bwyllgorau y mae eu cadeiriau i'w dyrannu ar sail cydbwysedd gwleidyddol yw'r Pwyllgorau Craffu. Dyrennir y cadeiriau fel a ganlyn:

Corfforaethol	Llais Gwynedd
Cymunedau	Annibynnol
Gwasanaethau	Plaid Cymru

3.3 Yn unol ag adran 83 o'r Mesur ni chaiff cadeiryddiaeth y Pwyllgor Archwilio fod yn aelod o grŵp gwleidyddol sy'n cael ei gynrychioli ar y weithrediaeth.

3.4 Yn unol ag adran 14 o'r Mesur y Cyngor Llawn sydd i benodi cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ac ni all benodi aelod o grŵp gwleidyddol sy'n cael ei gynrychioli ar y weithrediaeth.

3.5 Unwaith eto, gan nad oes newid i'r cydbwysedd gwleidyddol, argymhellir fod y dyraniad i gadeiryddiaethau, i gyd-fynd a'r rheolau statudol, yn aros yn gyson gyda'r dyranniad a fu yn 2012/13.

3.6 Nid oes unrhyw ddarpariaeth statudol na chyfansoddiadol yn rheoli'r penodiadau i'r isgadeiryddiaethau nac i gadeiryddiaethau gweddill y pwyllgorau (heblaw na chaiff aelod o'r weithrediaeth gadeirio'r Pwyllgor Trwyddedu). Y pwyllgorau eu hunain fydd yn ethol eu cadeirydd yn yr achosion hyn yn amodol ar y rheolau gweithdrefn sy'n cyfyngu tymor Cadeirydd i 2 flynedd.

4. ARGYMHELLIAD

4.1 Gofynnir i'r Cyngor

➤ Fabwysiadu'r dyraniad yn Atodiad A, sydd, fel mae'n digwydd, yn gyson â'r hyn a fabwysiadwyd ar gyfer 2012/13.

- Dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd wneud penodiadau i'r pwyllgorau ar sail cydbwysedd gwleidyddol ac yn unol â dymuniadau'r grwpiau gwleidyddol.

- **Mabwysiadu cadeiryddiaethau'r Pwyllgorau Craffu ar sail cydbwysedd gwleidyddol, ac fel a fu dyranniad 2012/13 fel a ganlyn:**

Pwyllgor Craffu Corfforaethol – Llais Gwynedd

Pwyllgor Craffu Cymunedau – Annibynnol

Pwyllgor Craffu Gwasanaethau – Plaid Cymru

ATODIAD A

PWYLLGORAU CRAFFU

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol
Corfforaethol	9	4	3	1	1
Cymunedau	9	4	3	1	1
Gwasanaethau	9	5	3	1	
Archwilio	9	4	4	1	

PWYLLGORAU ERAILL

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol
Gwasanaethau Democratiaid	7	4	3	1	
Cynllunio	7	3	3	1	1
Trwyddedu Canolog	7	4	4		
Iaith	8	4	3		
Penodi Prif Swyddogion	7	4	2	1	1
Apelau Cyflogaeth	4	1	1	1	

Nifer y seddau	76	37	29	8	4	154
-----------------------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	------------

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol
Pensiynau	3	2	1		1
CYSAG	3	2	2		
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	6	2	2	1	
Cydbwyllgor Addysg Anghenion Arbennig	4	2	1		
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	4 (3 sedd ac un eilydd)	2	1	1	

Cyfanswm y seddau	96	47	36	10	5	194
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	------------